

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ «КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ імені Ігоря Сікорського» ФАКУЛЬТЕТ ПРИКЛАДНОЇ МАТЕМАТИКИ

Кафедра системного програмування та спеціалізованих комп'ютерних систем

Лабораторна робота №2 з дисципліни

Бази даних і засоби управління

на тему: "Засоби оптимізації СУБД PostgreSQL"

Виконав: студент III курсу групи КВ-23 Домущі Д.Д.

Перевірив:_____

Метою роботи є здобуття практичних навичок використання засобів оптимізації СУБД PostgreSQL.

Завдання роботи полягає у наступному:

- 1. Перетворити модуль "Модель" з шаблону MVC РГР у вигляд об'єктно-реляційної проекції (ORM).
- 2. Створити та проаналізувати різні типи індексів у PostgreSQL.
- 3. Розробити тригер бази даних PostgreSQL.
- 4. Навести приклади та проаналізувати рівні ізоляції транзакцій у PostgreSQL.

Варіант 8

Індекси для аналізу у завдання №2: Btree, Gin

Посилання на репозиторій: https://github.com/asdqweghj/BDLAB2.git

Телеграм: @cvvhella

Виконання роботи Сутності предметної області

- 1. Користувач(User), з атрибутами: код користувача, ім'я, прізвище, електронна пошта, номер телефона, дата реєстрації. Призначена для збереження інформації про користувачів платформи, що бронюють спортивні майданчики;
- 2. Спортивні Заклади (Venues), з атрибутами: код спортивного закладу, назва закладу, адреса, місто, місткість закладу. Призначена для зберігання даних про спортивні заклади, які пропонують можливості для занять спортом;
- 3. Майданчик/Зал (Facility), з атрибутами: код майданчика, код закладу, назва майданчика, тип майданчика. Призначена для зберігання інформації про майданчики, доступні для бронювання в спортивних закладах;
- 4. Бронювання (Booking), з атрибутами: код бронювання, код користувача, код майданчика, дата, час початку, час завершення, статус. Призначена для: управління бронюваннями користувачів на майданчиках у спортивних закладах;

5. Оплата (Payment), з атрибутами: код оплати, код бронювання, сума, дата оплати, статус. Призначена для зберігання інформації про оплати користувачів за бронювання майданчиків;

Зв'язки між сутностями предметної області

Сутність "Користувач" (User) має зв'язок 1:N по відношенню до сутності "Бронювання" (Booking), оскільки один користувач може створити кілька бронювань.

Сутність "Спортивний заклад" (Venue) має зв'язок 1:N по відношенню до сутності "Майданчик/Зал" (Facility), оскільки один спортивний заклад може містити кілька майданчиків або зон для занять.

Сутність "Майданчик/Зал" (Facility) має зв'язок 1:N по відношенню до сутності "Бронювання" (Booking), оскільки один майданчик може бути заброньований кілька разів на різні дати та час.

Сутність "Бронювання" (Booking) має зв'язок 1:1 по відношенню до сутності "Оплата" (Payment), оскільки кожне бронювання має лише одну відповідну оплату.

Графічне подання логічної моделі «Сутність-зв'язок» зображено на рисунку 1.

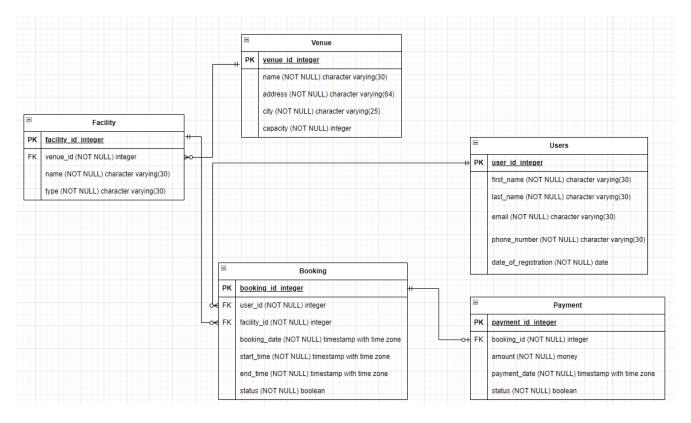

Рисунок 1 – Логічна модель

Середовище для налаштування, підключення та розробки бази даних Мова програмування: Python 3.12.3

Модуль "psycopg3" був використаний для підключення до сервера бази даних

Для перетворення модуля "Model" у вигляд об'єктно-реляційної моделі використовується бібліотека «SQLAlchemy"

Завдання 1

Для перетворення функцій, що реалізують запити до об'єктної бази даних, необхідно встановити бібліотеку sqlAlchemy, налаштувати програму на роботу з ORM, розробити класи-сутності для об'єктів-сутностей, представлених відповідними таблицями БД та пов'язаних зв'язками 1:М, М:М та 1:1 виконати опис схеми бази даних. Особливу увагу приділити контролю зовнішніх зв'язків між таблицями засобами ORM.

Замінити виклики запитів мовою SQL на відповідні запити засобами SQLAlchemy по роботі з об'єктами. Обов'язковим ϵ реалізація вставки, вилучення та редагування екземплярів класів-сутностей. Розробка запитів на генерацію даних та пошук екземплярів класів-сутностей вітається, але не ϵ обов'язковою.

Інтерфейси функцій (вхідні та вихідні аргументи функцій модуля "Модель") мають залишитись без змін.

Оновлений код програми:

Новий модуль "alch" використовується для підключення бібліотеки

```
alch.py > ...
    from sqlalchemy import create_engine
    from sqlalchemy.ext.declarative import declarative_base
    from sqlalchemy.orm import sessionmaker

DATABASE_URL = 'postgresql://postgres:admin@localhost:5432/postgres'
    engine = create_engine(DATABASE_URL)

Base = declarative_base()

Session = sessionmaker()
```

Оновлений model.py в Booking

import alch

```
from sqlalchemy import Column, Integer, String, ForeignKey, DateTime, Time
from sqlalchemy.orm import relationship
   booking_id = Column(Integer, primary_key=True)
   booking date = Column(DateTime, nullable=False)
   status = Column(String, nullable=False)
   user = relationship("User", back_populates="bookings")
   facility = relationship("Facility", back_populates="bookings")
          payments = relationship("Payment", back_populates="booking", cascade="all,
      def add_booking(self, booking_id, user_id, facility_id, booking_date, start_time,
end time, status):
```

```
user_exists = self.session.query(Booking).filter_by(user_id=user_id).first()
self.session.query(Booking).filter_by(facility_id=facility_id).first()
               booking id=booking id,
               booking_date=booking_date,
               status=status
```

```
def update_booking(self, booking_id, user_id, facility_id, booking_date, start_time,
end time, status):
           user_exists = self.session.query(Booking).filter_by(user_id=user_id).first()
self.session.query(Booking).filter by(facility id=facility id).first()
booking_id).first()
               booking.booking date = booking date
booking_id).first()
```

```
self.session.delete(booking)

self.session.commit()

return True

return False

except Exception as e:

self.session.rollback()

print(f"Error With Deleting A Booking: {str(e)}")

return False
```

Оновлений model.py в Facility

```
import alch
from sqlalchemy import Column, Integer, String, ForeignKey
from sqlalchemy.orm import relationship
class Facility(alch.Base):
   facility_type = Column(String, nullable=False)
   bookings = relationship("Booking", back_populates="facility")
class ModelFacility:
```

```
self.session = alch.Session()
   def add_facility(self, facility_id, facility_name, facility_type, venue_id):
self.session.query(Facility).filter_by(venue_id=venue_id).first()
               facility id=facility id,
               facility_type=facility_type,
```

```
return c.fetchall()
   def update facility(self, facility id, facility name, facility type, venue id):
self.session.query(Facility).filter_by(venue_id=venue_id).first()
facility_id).first()
   def delete_facility(self, facility_id):
```

```
EMMANASE OF SET Facility sa його ID.

"""

try:

facility = self.session.query(Facility).filter(Facility.facility_id == facility_id).first()

if facility:

self.session.delete(facility)

self.session.commit()

return True

return False

except Exception as e:

self.session.rollback()

print(f"Error With Deleting A Facility: {str(e)}")

return False
```

Оновлений model.py в Payment

```
import alch
from sqlalchemy import Column, Integer, Float, DateTime, Boolean, ForeignKey
from sqlalchemy.orm import relationship

class Payment(alch.Base):
    __tablename__ = 'payment'
    payment_id = Column(Integer, primary_key=True)
    booking_id = Column(Integer, ForeignKey('booking_booking_id'), nullable=False)
    amount = Column(Float, nullable=False)
    payment_date = Column(DateTime, nullable=False)
    payment_status = Column(Boolean, nullable=False)

booking = relationship("Booking", back_populates="payments")
```

```
def __init__(self, db_model):
        self.session = alch.Session.configure(bind=self.engine)
   def add_payment(self, payment_id, booking_id, amount, payment_date, payment_status):
self.session.query(Payment).filter_by(booking_id=booking_id).first()
           if not booking_exists:
           new_payment = Payment(
               payment_id=payment_id,
               booking_id=booking_id,
               amount=amount,
               payment_date=payment_date,
               payment_status=payment_status
            self.session.add(new_payment)
```

```
return True
   def get_all_payments(self):
   def update_payment(self, payment_id, booking_id, amount, payment_date, payment_status):
                                                                     booking_exists
self.session.query(Payment).filter_by(booking_id=booking_id).first()
           if not booking_exists:
                      payment = self.session.query(Payment).filter(Payment.payment_id ==
payment id).first()
           if payment:
               payment.amount = amount
```

```
payment.payment_date = payment_date
   def delete_payment(self, payment_id):
                    payment = self.session.query(Payment).filter(Payment.payment_id ==
payment_id).first()
           if payment:
```

Оновлений model.py в Users

```
import alch
from sqlalchemy import Column, Integer, String, Date
```

```
from sqlalchemy.orm import relationship
class User(alch.Base):
   bookings = relationship("Booking", back_populates="user")
class ModelUser:
         def add_user(self, user_id, first_name, last_name, email, phone_number,
date_of_registration):
```

```
email=email,
           phone_number=phone_number,
def update_user(self, user_id, **kwargs):
       user = self.session.query(User).filter(User.user id == user id).first()
```

```
self.session.commit()
def delete_user(self, user_id):
```

Оновлений model.py в Venue

```
import alch
from sqlalchemy import Column, Integer, String

class Venue(alch.Base):
   __tablename__ = 'venue'
```

```
venue_id = Column(Integer, primary_key=True)
class ModelVenue:
       self.engine = alch.create_engine(alch.DATABASE_URL)
   def add_venue(self, venue_id, name, address, city, capacity):
               name=name,
               capacity=capacity
```

```
def update_venue(self, venue_id, **kwargs):
        venue = self.session.query(Venue).filter(Venue.venue id == venue id).first()
        venue = self.session.query(Venue).filter(Venue.venue id == venue id).first()
```

```
return True

return False

except Exception as e:

self.session.rollback()

print(f"Error Deleting Venue: {str(e)}")

return False
```

Бачимо, що програма працює так само

```
1. Add New Booking
     Add New Facility
3. Add New Payment
 4. Add New User
 5. Add New Venue
Show Bookings
7. Show Facilities
8. Show Payments
9. Show Users
10. Show Venues
11. Update Booking
12. Update Facility
13. Update Payment
14. Update User
15. Update Venue
16. Remove Booking
17. Remove Facility
18. Remove Payment
19. Remove User
20. Remove Venue
21. Create Data By Random
22. Delete All Data
23. View Analytics
24. Exit
Choose an action: 9
Users:
ID: 1, First name: John, Last name: Smith, Email: john.smith@gmail.com, Phone number: 380738444431, Date of registration: 2024-03-12
ID: 2, First name: John, Last name: Johnes, Email: john.smitriggmail.com, Phone number: 380938444431, Date of registration: 2024-05-13

ID: 2, First name: Emma, Last name: Johnes, Email: emma.johnes@gmail.com, Phone number: 380948424231, Date of registration: 2024-05-13

ID: 3, First name: John, Last name: Taylor, Email: john.taylor@gmail.com, Phone number: 380548242433, Date of registration: 2024-08-09

ID: 4, First name: Stan, Last name: Fire, Email: stan.fire@gmail.com, Phone number: 380372170323, Date of registration: 2024-08-07

ID: 5, First name: Ava, Last name: Wilson, Email: ava.wilson@gmail.com, Phone number: 380842453551, Date of registration: 2024-04-16

ID: 6, First name: Tom, Last name: Smith, Email: tom.smith@gmail.com, Phone number: 380158681611, Date of registration: 2024-04-16
ID: 7, First name: Michael, Last name: Johnes, Email: michael, johnes@gmail.com, Phone number: 380421228610, Date of registration: 2024-09-14

ID: 8, First name: Michael, Last name: Evans, Email: michael.johnes@gmail.com, Phone number: 380882999152, Date of registration: 2024-03-22

ID: 9, First name: Emma, Last name: Brown, Email: emma.brown@gmail.com, Phone number: 380869372059, Date of registration: 2024-05-22

ID: 10, First name: Michael, Last name: Tesla, Email: michael.tesla@gmail.com, Phone number: 380101274963, Date of registration: 2024-08-25
ID: 11, First name: Alex, Last name: Tesla, Email: alex.tesla@gmail.com, Phone number: 380841383866, Date of registration: 2024-07-25
```

Choose an action : 19
Input User ID: 11
Successfully Deleted A User

```
Choose an action: 9
Users:
ID: 1, First name: John, Last name: Smith, Email: john.smith@gmail.com, Phone number: 380738444431, Date of registration: 2024-03-12
ID: 2, First name: Emma, Last name: Johnes, Email: emma.johnes@gmail.com, Phone number: 380984043221, Date of registration: 2024-05-13
ID: 3, First name: John, Last name: Taylor, Email: john.taylor@gmail.com, Phone number: 380548242483, Date of registration: 2024-02-09
ID: 4, First name: Stan, Last name: Fire, Email: stan.fire@gmail.com, Phone number: 380372170323, Date of registration: 2024-08-07
ID: 5, First name: Ava, Last name: Wilson, Email: ava.wilson@gmail.com, Phone number: 380842453551, Date of registration: 2024-04-16
ID: 6, First name: Tom, Last name: Smith, Email: tom.smith@gmail.com, Phone number: 3808421228610, Date of registration: 2024-09-14
ID: 8, First name: Stan, Last name: Evans, Email: stan.evans@gmail.com, Phone number: 38088299152, Date of registration: 2024-09-14
ID: 9, First name: Emma, Last name: Brown, Email: emma.brown@gmail.com, Phone number: 38088299152, Date of registration: 2024-08-22
ID: 10, First name: Michael, Last name: Tesla, Email: michael.tesla@gmail.com, Phone number: 380869372059, Date of registration: 2024-08-25
```

Завдання 2

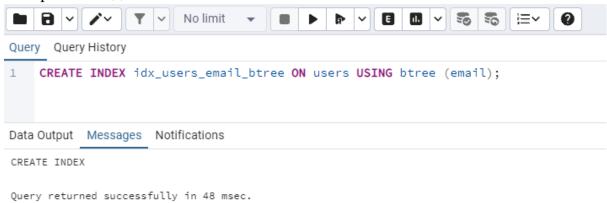
Відповідно до варіанту індексування продемонструвати на прикладах запитів SQL SELECT підвищення швидкодії їх виконання з використанням індексів, а також пояснити чому для деяких випадків індексування використовувати недоцільно. При цьому для наочного представлення слід використати функцію генерування рандомізованих даних з лабораторної роботи №2, створивши необхідну кількість тестових даних. Навести 4-5 прикладів запитів SELECT (із виведенням результуючих даних), що містять фільтрацію, агрегатні функції, групування та сортування (у необхідних комбінаціях).

Варіант:

8	BTree GIN	after insert, update
O	BITEE, GIIV	ajier inseri, upadie

Index B-tree

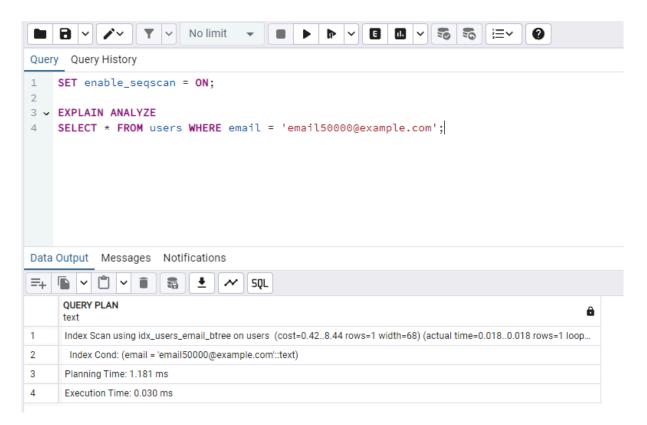
Створюємо індекс

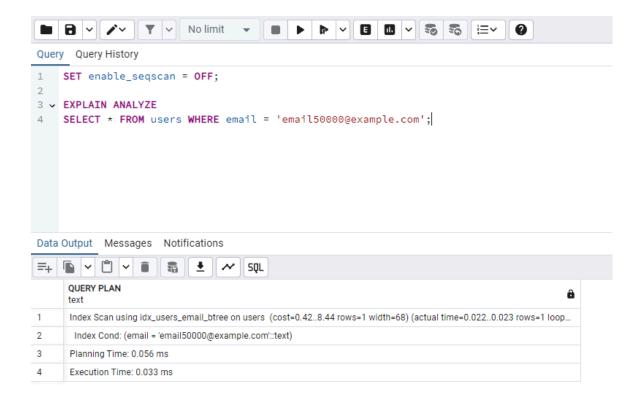
Генеруємо тестові дані

```
▶ ∨ ■ ■ ∨ ≅ ≅ ≡∨
Query Query History
1 	➤ INSERT INTO users (user_id, first_name, last_name, email, phone_number, date_of_registration)
    SELECT
3
        'FirstName' || i::text,
'LastName' || i::text,
4
5
        'email' || i::text || '@example.com',
6
        '1234567890',
        CURRENT_DATE - (i % 100) * INTERVAL '1 day'
8
   FROM generate_series(11, 100000) AS i;
9
10
Data Output Messages Notifications
INSERT 0 99990
Query returned successfully in 1 secs 15 msec.
```

Робимо запит без індексу

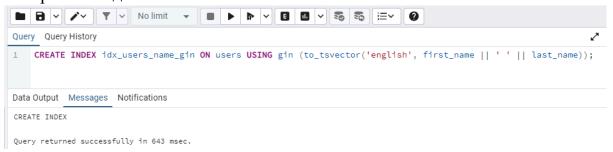

Робимо запит з індексом

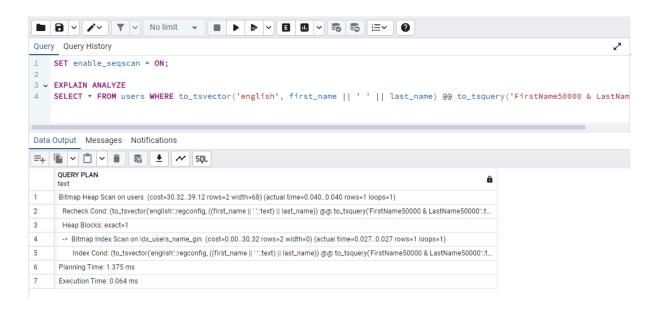

Index GIN

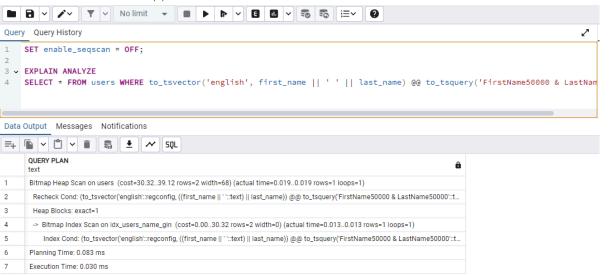
Створюємо індекс

Робимо запит без індексу

Робимо запит з індексом

Тригери:

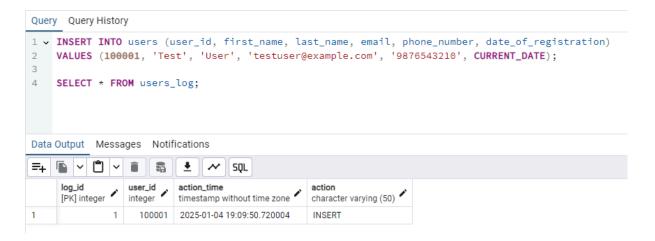
Логування after insert

```
Query Query History
1 ➤ CREATE TABLE users_log (
        log_id SERIAL PRIMARY KEY,
        user_id INT,
        action_time TIMESTAMP DEFAULT CURRENT_TIMESTAMP,
4
         action VARCHAR(50)
 6);
8 ~ CREATE OR REPLACE FUNCTION log_user_insert()
    RETURNS TRIGGER AS $$
10 BEGIN
11
      INSERT INTO users_log (user_id, action)
12
       VALUES (NEW.user_id, 'INSERT');
RETURN NEW;
13
14 END;
15 $$ LANGUAGE plpgsql;
16
17 v CREATE TRIGGER after_user_insert
18 AFTER INSERT ON users
19   FOR EACH ROW
20   EXECUTE FUNCTION log_user_insert();
Data Output Messages Notifications
CREATE TRIGGER
Query returned successfully in 91 msec.
```

Логування after update

```
Query Query History
1 • CREATE OR REPLACE FUNCTION log_user_update()
   RETURNS TRIGGER AS $$
3 BEGIN
4
        INSERT INTO users_log (user_id, action)
5
        VALUES (NEW.user_id, 'UPDATE');
         RETURN NEW;
7
  END;
8
   $$ LANGUAGE plpgsql;
10 - CREATE TRIGGER after_user_update
11 AFTER UPDATE ON users
12 FOR EACH ROW
13 EXECUTE FUNCTION log_user_update();
Data Output Messages Notifications
CREATE TRIGGER
Query returned successfully in 49 msec.
```

Перевірка логування після вставки

Перевірка логування після оновлення

